

Online aanwezigheid bij klassikale lessen: didactische tips

Naast klassikaal onderwijs en onderwijs dat geheel via Zoom wordt verzorgd, zien we steeds vaker hybride vormen van lesgeven ontstaan. Bij de RINO Groep hebben we het over hybride onderwijs wanneer een deel van de groep klassikaal deelneemt, terwijl een ander deel van de deelnemers deze les online volgt via Zoom.

Dit vraagt van jou als docent om, als dat mogelijk is, op creatieve wijze bestaand lesmateriaal te herontwerpen, en om tijdens het uitvoeren van je les oog te hebben voor beide groepen, en te zorgen dat iedereen verbonden is. We geven je graag een aantal didactische tips mee om de online deelnemers zo goed mogelijk te laten participeren binnen de mogelijkheden die er zijn.

Tips: Voorbereiding/ ontwerp

Mocht je de tijd en ruimte hebben om je voor te bereiden op het hybride lesgeven, denk dan aan het volgende:

- Laat deelnemers die op afstand deelnemen, zich optimaal digitaal voorbereiden. Geef duidelijke instructies vooraf: zowel inhoudelijk (opzet lesdag, voorbereidingsopdrachten, ...) als technisch (headset, Zoom vooraf installeren, ...).
- Om de les nog actiever in te vullen kun je overwegen om (een deel van) de theorie online te laten voorbereiden, bijvoorbeeld via kennisclips of verwerkingsvragen bij de te lezen literatuur. Zo hou je tijdens de lesdag meer tijd over voor interactie en oefening.
- Je kunt de les vervolgens meer vraaggericht insteken: dit verhoogt het eigenaarschap en daarmee de betrokkenheid. De belangrijkste elementen kun je dan eventueel aan het einde van de lesdag toetsen, bijvoorbeeld via Mentimeter of Kahoot (Flipped classroom idee).
- Hybride lessen zijn voor zowel docent als (online) deelnemer intensief. Houd je onderwijsontwerp daarom eenvoudig en bondig: kort de onderdelen zo nodig wat in en las extra pauzes in.
- Vraag deelnemers die klassikaal aanwezig zijn om een iPad of ander device mee te nemen zodat bij het apart oefenen in subgroepen alle deelnemers verbonden kunnen zijn.

Tips: Uitvoering

- Voor online deelnemers is het gemakkelijker om afgeleid te raken, vooral doordat ze niet kunnen deelnemen aan kleine interacties in de klas, zoals grappen of non-verbale communicatie. Hou hier rekening mee en blijf de online groep er voortdurend bij betrekken.
- Zorg ervoor dat zowel de deelnemers thuis als de deelnemers in de klas goed kunnen meekijken wanneer je een (digitaal) whiteboard gebruikt. Wanneer je een (PP) presentatie toont, kan het helpend zijn om deze voorafgaande aan je les al te delen met de groep.
- Gebruik ook de chatfunctie binnen Zoom om de online deelnemers bij de les te betrekken. Bijvoorbeeld bij het stellen van vragen. Het is handig om deze chat door een klassikale deelnemer te laten bijhouden.

- Probeer zo veel mogelijk dialoog te ontlocken en hier en daar de structuur wat los te laten. Dit ten bate van engagement: iedereen voelt zich betrokken en kan een actieve bijdrage leveren, ongeacht of je klassikaal of online deelneemt.
- Wanneer deelnemers in subgroepen in break-out-rooms uiteen gaan, koppel online deelnemers aan klassikale deelnemers, zodat de betrokkenheid vergroot wordt en samenwerking makkelijker tot stand komt.
- Gebruik activerende werkvormen waaraan alle deelnemers gelijkwaardig kunnen deelnemen, zoals tussentijdse kennisquizjes, polls, of een discussie a.d.h.v. een stelling. Je kunt hiervoor de chat- en handopsteken-functies in Zoom gebruiken. Ook kun je tools als, Padlet Mentimeter, Kahoot of Ahaslides inzetten:
  - Op het online prikbord Padlet presenteer en deel je eenvoudig informatie. Dit vergemakkelijkt het delen van input tussen de online en klassikale deelnemers. De laatst genoemde groep doet dit via de docent.
  - Met Kahoot of Mentimeter kun je quizzen of polls maken waaraan deelnemers live met hun mobiel deelnemen. Ook een tool als Ahaslides zet je hiervoor in.